

5. *Leshchenko M., Lavrysh Yu., Kononets N. (2021). Framework for Assessment the Quality of Digital Learning Resources for Personalized Learning Intensification. The New Educational Review. Vol. 64, No. 2. Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń, 2021. Pp.148–160.*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ РОБОТИ КУРАТОРА В КУРСІ УНІВЕРСИТЕТСЬКА ОСВІТА ТА АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО

Онiпко В. В.
Полтава, Україна

Завдання сучасних закладів вищої педагогічної освіти передбачають підготовку інтелектуального генофонду нації, виховання духовної еліти, примноження культурного потенціалу, який забезпечить високу ефективність діяльності майбутніх учителів. Історично склалося, що реалізація виховної роботи у студентських групах реалізуються Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка через інститут кураторів, як управлінську ланку, яка взаємодіє з іншими структурними підрозділами у системі позааудиторної виховної роботи і забезпечує її організацію на рівні студентської академічної групи. Результатом діяльності куратора є: виховання майбутніх учителів авторитетними, високоосвіченими людьми, носіями високої загальної світоглядної, політичної, професійної, здоров'язбережувальної, інтелектуальної, соціально-психологічної, емоційної, естетичної, фізичної та екологічної культури; створення необхідних умов для вільного розвитку особистості майбутнього фахівця, його мислення і загальної культури, шляхом залучення до різноманітних видів творчої діяльності (науково-дослідної, еколого-просвітницької, культурно-просвітницької тощо): збагачення естетичного досвіду студентів шляхом участі їх у відродженні забутих та створенні нових національно-культурних традицій регіону, міста, університету; формування «Я»-концепції людини творця на основі самоосвіти, саморозвитку, самовиховання, самовдосконалення [1; 4].

Саме тому з метою адаптації студентів 1-го курсу до умов та вимог освітнього процесу в університеті, надання комплексу знань щодо ролі вищої освіти, завдань вищої школи з урахуванням сучасних освітніх тенденцій та формування цілісного уявлення про структуру та зміст професійної підготовки введено дисципліну «Університетська освіта та академічне письмо». Програмою цієї дисципліни передбачено опанування когнітивної складової з першого модулю «Університетська

освіта» за темою «Організація освітнього процесу в університеті» із наступних питань: навчальний процес в університеті: учасники та структурні підрозділи ЗВО; структура та форми організації освітнього процесу; освітньо-професійна програма; кредитно-модульна система навчання: основні принципи та вимоги; умови допуску студента до сесії. Умови звільнення студента від здачі іспиту; порядок ліквідації академічної заборгованості студента; причини виключення з числа студентів та підстави щодо поновлення навчання в університеті; поняття про академічну відпустку. індивідуальний графік навчання; організація навчально-виробничої практики студентів; Наставник академічної групи куратор та його обов'язки.

Велика увага під час вивчення цього предмету має приділятися використанню виховного потенціалу, оскільки саме він на у першокурсника розпочинає формування філософсько-світоглядної позиції, пізнавальної активності і культури розумової праці, наукового досвіду, навички самоврядування, соціальної активності і соціальної відповідальності, професійної культури студентів; розвиток правосвідомості, почуття любові до Батьківщини і свого народу; сприяє виробленню свідомого ставлення до професії, праці, професійної культури і фізичного вдосконалення [3].

Необхідність вивчення технологій діяльності кураторів академічних груп при опанування модулю «Університетська освіта» пов'язана забезпеченням розвитку умінь першокурсників самостійно організувати свою навчальну та науково-дослідну діяльність; ознайомленням функціоналом кураторів академічної групи та оволодіння ними специфікою кураторської діяльності, її особливостями, цілями, завданнями, а також змістом та формами роботи зі студентами, спрямованими на їхнє професійне становлення та розвиток.

Особливу увагу необхідно звернути різносторонні напрямки, основними з яких є діяльність з оптимізації психологічного клімату у навчальному колективі, адаптація першокурсників до умов життя закладу освіти, активна взаємодія зі студентами з цілою низкою завдань: прискорення формування з формальної навчальної групи згуртованого працездатного колективу; створення клімату свободи та довіри, що дозволяє студентам вільно обговорювати з куратором особистісно значущі ситуації; допомога в адаптації до нових умов; вивчення індивідуальних особливостей студентів для надання їм допомоги в плануванні індивідуального розвитку, робота з формування особистості студента [2].

Для виконання цих завдань куратор повинен мати різні педагогічні та виховні технології взаємодії зі студентами [1]. Ці технології як набори методів, способів, прийомів виховних засобів мають ґрунтуватися на

певних принципах які є внутрішніми переконаннями, поглядом на речі, що визначають норми поведінки:

- опори на внутрішні особистісні ресурси – відображає впевненість куратора в можливостях майбутнього фахівця самостійно та ефективно вирішувати власні проблеми, вибудовувати свою поведінку відповідно до позитивних моделей самореалізації, цілеспрямований пошук внутрішніх ресурсів, кваліфіковану допомогу студенту в їх усвідомленні, формуванні навичок їх використання у проблемних та будь-яких інших життєвих ситуаціях;

- суб'єктної активності – неухильне сприяння куратора розвитку спроможності студента бути суб'єктом своїх відносин, поведінки, діяльності;

- множинності позицій – відсутність прагнення завжди і все зводити до однозначності, пріоритет процесу над результатом, а саме: позитивне реагування на будь-який сигнал, що йде від студентів групи, що означає їх включеність у процес роботи; увага до реакцій, які відхиляються від прогнозованих, розгляд їх як можливих траєкторій особистісного зростання.

На цих принципах побудовані технології роботи куратора зі студентами: групова проблемна робота, тренінг спілкування, кодекс групи, моделювання. Наприклад, технологія «Групова проблемна робота» передбачає роботу з вербальною (словесною) поведінкою студентів у проблемній ситуації (диспути, дискусії, обговорення ситуацій, розробка проєктів). Дія куратора починається зі створення чи фіксації проблемної ситуації, потім йде постановка завдання, організація пошуку варіантів відповідей. Інколи куратору необхідно вирішувати, як розпалити дискусію, як підтримати і керувати суперечкою, що розгорілася. Технологія «Тренінг Спілкування» спрямована на створення, у майбутніх учителів, методами практичної психології різних аспектів позитивного комунікативного досвіду, досвіду спілкування у групі (досвіду взаємопізнання та взаєморозуміння, досвіду звернення, досвіду поведінки у проблемних для студента ситуаціях). З одного боку, тренінг спілкування стимулює соціальний розвиток майбутніх фахівців, створює умови для самопізнання, сприяє підвищенню рівня рефлексивності. З іншого боку, за його допомогою відбувається навчання поведінкових моделей. Тоді як технологія «Кодекс групи» – спрямована на вироблення групових норм щодо спілкування та поведінки у групі. Технологія «моделювання» являє собою модель аналогів певних фрагментів природної або соціальної реальності для вироблення правил та норм поведінки студентів з урахуванням особливостей реального оточення та можливостей. Це одна з ефективних технологій виховання без примусу,

яка матеріалізує свободу та творчість майбутніх фахівців у цілеспрямовано створених викладачем виховних ситуацій. Взаємодія куратора та студентів не може відбуватися за однією технологією, безсумнівно, потрібна варіативність підходів залежно від ситуації. При виборі форм та способів участі куратора у взаємодії зі студентами визначальним орієнтиром є особистісні якості учасників освітнього процесу. Проблема принципів та технологій при взаємодії куратор-студент в освітньому процесі фокусує у собі нові теоретичні підходи до управління освітньо-виховним процесом та нові практичні технології організації гуманістичного виховання.

Реалізація виділених принципів і технологій у практиці особистісно-орієнтованого навчання курсу «Університетська освіта та академічне письмо» обумовлює необхідність внесення відповідних змін до організації та змісту дисципліни, розробки та впровадження в освітній процес нових форм роботи зі студентами. Крім того, нові вимоги до сучасного вчителя, який має бути не лише добрим професіоналом, а й особистістю, здатною працювати в команді та долати перешкоди при досягненні мети. можуть бути реалізовані не тільки у процесі освоєння дидактичних одиниць, можуть стати результатом систематичної виховної роботи у закладі вищої освіти, а саме, у кураторській роботі як способу формування соціальних компетентностей майбутнього вчителя, який має бути готовий стати: наставником, радником, комунікатором, творцем, керівником та вихователем.

Список використаних джерел:

1. Інноваційні комунікативні технології в роботі куратора академічної групи / Методичні рекомендації / Під редакцією Н. К. Желябіної. – Запоріжжя: ЗДІА, 2007. – 67 с.
2. Кравченко Л., Онінко В. Нова якість вищої освіти – виклик сучасності. *Ukrainian professional education* // Українська професійна освіта : наук. журнал / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. – Полтава, 2019. – Вип. 5. С. 9–12.
3. Методичні рекомендації: Методика роботи куратора з оптимізації соціальної адаптації студентів I-го курсу до умов навчання у вищому навчальному закладі / Асиркіна Г. І., Мельникова І. М. – Севастополь : Вид-во П. П. Кручинін, 2004. – 44 с.
4. Петухова О. В. Роль педагога-наставника у контексті Болонського процесу // Збірник доповідей учасників VI Всеукраїнської науково-методичної конференції «Реалізація принципів і завдань Болонського процесу в Україні» / Ред. Воронкова В. Г. – Запоріжжя, 2006. – С.220–222.